

A
MAGYARHONI FÖLDTANI
TÁRSULAT

HÍRLEVELE

2025.

január–február

Letölthető:

<http://foldtan.hu>

adószámunk:

19815833-2-41

Kedves Tagtársak!

Ismét elmúlt egy év, ami talán kicsit csöndesebb volt a Magyarhoni Földtani Társulat életében, mint a jubileumi 175., tavaly. De idén is sok szép és sikeres programot valósítottak meg a szakosztályok, területi szervezetek, és maga a Társulat is. Öröm látni, hogy kialakult az éves rendezvényeknek egy stabil kerete, amit tovább színesítenek az adott év specifikus eseményei. A Társulat minden tagja nevében köszönöm a szervezőknek, résztvevőknek az egész éves aktivitást, mert az ő önfeláldozó munkájuk, szakmai lelkesedésük ad értelmet a társulati munkának – immár 176 éve. Az elmúlt években megszokott rendezvények mellett 2025 szeptemberében mi rendezzük a Földtani és Geofizikai Vándorgyűlést, melynek központi témája az egész Európában kiemelt fontosságú kérdéssé vált kritikus ásványi nyersanyagok kutatása lesz. De addig, a következő napok, hetek a megnyugvásról, az elcsendesedésről szólnak. Kívánok a Magyarhoni Földtani Társulat valamennyi tagjának békés karácsonyt és egymásra figyelő, egymásban bízó, közösen munkálkodó új esztendőt 2025-re.

*Dr. M. Tóth Tivadar
az MFT elnöke*

TARTALOMJEGYZÉK

A társulat kiemelt tevékenységei 2025. évben, előzetes tervek	3
Szervezeti élet	4
Események	5
Programok időrendben	6
Beharangozó	9
Pályázatok	10
Európai uniós híreink	10

FÁJDALOMMAL TUDATJUK, HOGY ÖRÖKRE ELTÁVOZOTT

**ZELENKÁ TIBOR
1936–2024**

**PÉRÓ CSABA
1950–2024**

EMLÉKÜK SZÍVÜNKBEN ÉS MUNKÁIKBAN TOVÁBB ÉL!

A TÁRSULAT KIEMELT TEVÉKENYSÉGEI 2025. ÉVBEN, ELŐZETES TERVEK

RENDEZVÉNYEK	<i>Tervezett időpont, helyszín</i>
20. Téli Ásványtudományi Iskola	február 13–14, Veszprém
Farsangi koktélparti	február, Budapest
175. Rendes közgyűlés	március, Budapest
31. Lurdy házi ásványbörze és GEO napok	április, Budapest
Ifjú Szakemberek Ankétja (az MGE-vel közösen)	
Emlékek őre program Felvidéki kirándulás a 125 éve született Vitális Sándor emlékére	május, Szlovákia
28. Őslénytani Vándorgyűlés	május 30 – június 1, Nova
15. Közettani és Geokémiai Vándorgyűlés	szeptember
Földtani és Geofizikai Vándorgyűlés	szeptember 18–20, Eger
Geotóp napi ismeretterjesztő geotúrák http://geotopnap.hu	október 5.
Földtani sokféleség napja	október 5.
Földtudományos forgatag	november
NosztalGEO	november
Az ásványtani, közettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója 2025	november
KIEMELT PROJEKTEK– SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK	
Év ásványa, Év ősmaradványa Év ásványkincse ismeretterjesztő programsorozat	
Projektek az EFG keretében: CEEGS, CRM GEOTHERMAL	

SZERVEZETI ÉLET

A Társulat vezető tisztségviselői 2024–2027

Elnök: M. TÓTH Tivadar

Főtitkár: ZAJZON Norbert

Titkár: LESKÓ Máté

Társelnökök (4 fő): HARTAI Éva, FÖZY István, LEÉL-ŐSSY Szabolcs, SZTANÓ Orsolya

Ellenőrző Bizottság elnöke: MÁDAI Ferenc

Ellenőrző Bizottság tagjai: GEIGER János és SCHAREK Péter

Fegyelmi és Etikai Bizottság elnöke: MINDSZENTY Andrea

A Választmány tagjai:

BABINSZKI Edit	MÁDLNÉ SZÖNYI Judit
BODOR Emese Réka	MOLNÁR Ferenc
BENKÓ Zsolt	PAPP Gábor
FALUS György	PÁL-MOLNÁR Elemér
FEDOR Ferenc	PÁLFY József
GEIGER János	RAUCSIK Béla
HATVANI István Gábor	RAUCSIKNÉ VARGA Andrea
HÁLA József	SEBE Krisztina
HARANGINÉ LUKÁCS Réka	SZAKÁLL Sándor
KÁZMÉR Miklós	SZANYI János
KIS Annamária	UNGER Zoltán
KOROKNAI Balázs	ZELEI Gábor

Tisztújítás az Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztályban

2024. november 27-én, hibrid ülésükön a szakosztályi tagok (8 jelen lévő és 26 online résztvevő) megválasztották az új elnökséget:

Elnök: FEHÉR Béla

Titkár: BIRÓ Máté

Vezetőségi tagok: BERKESI Márta, NÉMETH Péter, PÓSFAI Mihály, RAUCSIKNÉ VARGA Andrea, SÁGI Tamás

Tisztújítás az Oktatási és Közművelődési Szakosztályban

2024. december 5-én, hibrid ülésükön a szakosztályi tagok (3 jelen lévő és 8 online résztvevő) megválasztották az új elnökséget:

Elnök: SÁGI Tamás

Titkár: KÜRTHY Dóra

Vezetőségi tagok: RAUCSIKNÉ VARGA Andrea, JÁNOSI Melinda, PRAKFULVI Péter, OLÁH Róbert, FELKERNÉ KÓTHAY Klára, GASPARIK Mihály, HARMAN-TÓTH Erzsébet, MOHR Emőke

Gratulálunk a megválasztott tisztségviselőknek, sikeres munkát kívánunk a követ-kező három évre!

ESEMÉNYEK

Földtudományos Forгатag

A 2009-ben újtára indított Földtudományos Forгатag a Magyarhoni Földtani Társulat legtöbb embert megmozgató ismeretterjesztő rendezvénye. A hagyományoknak meg-felelően idén is november második hétvégéjén került sor a programra. A MNMKK Magyar Természettudományi Múzeumába 28 földtudományokkal és rokon területekkel foglalkozó szakmai szervezet, cég, kutatóintézet, nemzeti parkok és egyetemek jöttek el kiállítóként. A kiállítók standjain közel 150 földtudományi szakember és önkéntes dolgozott a két nap alatt. Az Utazó Planetárium vetítései a látogatók számára idén is ingyenesen megtekinthetők voltak.

A rendezvényen hirdettük ki a 2025. év ásványát, ősmaradványát és ásványkincsét. Az év ásványa az opál, az év ősmaradványa a radiolária míg az év ásványkincse a lítium lettek.

A rendezvényen több, mint 2000 fő vett részt személyesen.

Külön köszönjük az MFT önkénteseinek a segítséget és az MFT-nél iskolai közösségi szolgálatot teljesítő gimnazista diákok részvételét. Ezúton is felhívjuk tagtársaink és az érdeklődők figyelmét, hogy amennyiben ismeretterjesztő rendezvényeinkre örömmel fogadunk IKSZ-es diákokat.

Dosztály Lajos emlékülés

2024. november 5-én emlékeztünk meg a 25 évvel ezelőtt fiatalon elhunyt kollégánkról, aki mindösszesen 14 évet tölthetett kutatással az akkori Magyar Állami Földtani Intézetben. Ennek ellenére munkássága máig maradandó eredményeit az utána következők alapul használják munkájukhoz.

Az ülést BUDAI Tamás és VÖRÖS Attila előadása nyitotta, amelyben Lajosra a kutatóra és az emberre emlékeztek. Közelebb hozva Őt mindazokhoz, akik már nem ismerhették.

Ezt követték a szakmai előadások, többek között olyan fiataloktól, akik már nem találkozhattak Vele, de az eredményein keresztül mégis úgy érezhették, hogy ismerik Őt. Rávilágítottak arra, milyen széles körben dolgozott mind területi, mind rétegtani és ősmaradványcsoportok szempontjából. Ozsvárt Pétertől részletes ismertetést hallottunk azokról a radioláriákról, amelyek feldolgozását, hirtelen halála miatt már nem sikerült befejeznie.

Az ülésen részt vettek a Család képviselői, akik most láthatták, hogy az apa, férj, testvér a tudomány területén mennyire hasznos munkát végzett.

PROGRAMOK IDŐRENDEN

2025. január 11. (szombat), 10:00

Helyszín: Szemlő-hegyi-barlang (1025 Budapest Pusztaszeri út 35.)

MFT ProGeo SZAKOSZTÁLY

Eocén rétegek ismertetése a Szemlő-hegyi-barlangban I.

Túravezető: KRAUS Sándor. A programban előzetes jelentkezés alapján 10 fő vesz részt. Meleg ruha szükséges, lámpa célszerű.

2025. január 18. (szombat), 10:00

Helyszín: Szemlő-hegyi-barlang (1025 Budapest Pusztaszeri út 35.)
MFT ProGeo SZAKOSZTÁLY

Eocén rétegek ismertetése a Szemlő-hegyi-barlangban II.

Túravezető: KRAUS Sándor. A programra előzetesen 8 fő jelentkezett. 2 fő jelentkezését még várjuk. Meleg ruha szükséges, lámpa célszerű.

2025. január 20. (hétfő) 11:00 h

Helyszín: Magyarhoni Földtani Társulat Budapest Csalogány utca 12. 1/I.
Szervező: MFT TUDOMÁNYTÖRTÉNETI SZAKOSZTÁLY

Előadóiülés

SZLABÓCZKY Pál: Az észak-alföldi Csörsz-árok archeo-geomorfológiai és vízgazdálkodási értékelése

VICZIÁN István: „Mineral theologia” Magyarországon a XVIII. században

2025. február 8.

Helyszín: Pál-völgyi-barlang
MFT ProGeo SZAKOSZTÁLY

Földtudományos túravezetés a Pál-völgyi-barlangban I.

Túravezető: VINCZE Péter. A barlangban feltárt képződmények földtani ismertetése. A túra kb. 2 órát vesz igénybe. Találkozó a barlangi pénztárnál 10:15-kor, a túra 10:30-kor indul. A kedvezményes belépőjegy ára: 2000 Ft, ami a helyszínen váltható. A túra maximális létszáma 15 fő. Regisztrálni a pirosolga1@gmail.com címen lehet február 7-ig. Meleg ruha szükséges, lámpa célszerű.

2025. február 13–14. (csütörtök–péntek)

Helyszín: Veszprém, Pannon Egyetem, Konferenciaközpont
Szervezők: MTA GEOKÉMIAI, ÁSVÁNYTANI ÉS KÖZETTANI TUDOMÁNYOS BIZOTT-SÁGÁNAK NANOÁSVÁNYTANI ALBIZOTTSÁGA, MFT ÁSVÁNYTANI, KÖZETTANI ÉS GEOKÉMIAI SZAKOSZTÁLY, AGYAGÁSVÁNYTANI SZAKOSZTÁLY, PANNON EGYETEM

20. Téli Ásványtudományi Iskola: „Ásványok és fluidumok”

A Téli Ásványtudományi Iskola a tágabb értelemben vett ásványtani szakterület kutatóinak találkozója, melyen meghívott, áttekintő jellegű előadások, és a résztvevők legújabb kutatási eredményeit bemutató rövidebb beszámolók hangzanak el.

Ebben az évben a kitüntetett téma „Ásványok és fluidumok”. A Föld egészére

jellemző, hogy a fluidumok befolyásolják vagy akár meghatározzák az ásványok képződését, átalakulását, mállását. Legyen szó a köpenyben zajló magmás tevékenységről, a hidro-termás ércképződésről, vagy a felszíni ásványképző-lebontó folyamatokról, az ásvány/ fluidum kölcsönhatások mindenhol fontos szerephez jutnak. Sőt, még a légkörben és a naprendszer egyes égitestjein is fontosak. Az idei iskola meghívott előadója [DR. SARAH GLEESON](#) (Geoforschungszentrum Potsdam), EAG Distinguished Speaker lesz, aki az üledékes Zn- és Cu-ércképződésről tart előadásokat. Várjuk a résztvevők előadás-kivonatát, elsősorban az ásvány/fluidum kölcsönhatásokkal kapcsolatos témákban.

Az iskola látogatása ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött, a rendezvény honlapján: <http://mposfai.hu/TAI/tai.htm>. Ugyanitt elérhető a folyamatosan frissülő program, és várjuk az előadásjavaslatokat. Szokás szerint a programba körülbelül 20 előadás fér (15–15 perc).

2025. február 15.

Helyszín: Pál-völgyi-barlang

MFT ProGeo SZAKOSZTÁLY

Földtudományos túravezetés a Pál-völgyi-barlangban II.

Túravezető: VINCZE Péter. A barlangban feltárt képződmények földtani ismertetése. A túra kb. 2 órát vesz igénybe. Találkozó a barlangi pénztárnál 10:15-kor, a túra 10:30-kor indul. A kedvezményes belépőjegy ára: 2000 Ft, ami a helyszínen váltható. A túra maximális létszáma 15 fő. Regisztrálni a pirosolga1@gmail.com címen lehet február 14-ig. Meleg ruha szükséges, lámpa célszerű.

2025. február 17. (hétfő), 14:00

Helyszín: Magyarhoni Földtani Társulat Budapest Csalogány utca 12. 1/I.

Szervező: MFT TUDOMÁNYTÖRTÉNETI SZAKOSZTÁLY

SÍKHEGYI Ferenc előterjesztése: Neves elődeink nyughelyeinek adatbázisa

2025. február 17. (hétfő), 16:00

Helyszín: ELTE Őslénytani Tanszék 1117 Budapest Pázmány P. sétány 1/c

Szervező: MFT ŐSLÉNYTAN–RÉTEGTANI SZAKOSZTÁLY

Paleopercek

SZIVES Ottilia: Három hét Itália: paleoklimatológia nyári iskola Urbinóban

PÁLL-GERGELY Barna: Hány száz új csigafajt várhatunk egy féldunántúlnyi szigeten? Beszámoló új-kaledóniai expedíciókról

2025. február 22. (szombat) 10:00

Helyszín: Velence vasútállomás (autóknak fizetős a parkolás)

Szervező: KÖZÉP- ÉS ÉSZAK-DUNÁNTÚLI TERÜLETI SZERVEZET

Mélyfúrások a Velencei-tó körül (tó kerülés kerékpárral)

A kerékpártúra elsődleges célja a dinnyési, pákozdi és pázmándi mélyfúrások ismer-tetése tókerüléssel egybekötve néhány kilátó pont érintésével. Másodlagos célja a korai kimozdulás, hogy már februárban úzhessük a természetközeli geológizálást.

A tervezett útvonal (főleg kerékpárúton, de néhol földút és murvás út is várható): Velence, Gárdony, Agárd, Dinnyés, Pákozdi, Sukoró, Nadap, Bence-hegy, Pázmánd, Kápolnásnyék, Velence.

Az útvonal hossza: 44 km

Várható időtartam: 5 óra

Kérjük, hogy a résztvevők számának feltüntetésével küldje el részvételi szándékát az alábbi e-mail címre: mftkedtszitkar@gmail.com

Jelentkezési határidő: 2025. február 16.

A részvétel geológusok, családtagjaik és barátaik részére van meghirdetve, négy lábúak részére nem, kérjük ennek tiszteletben tartását.

Szeles, csapadékos idő esetén a túra halasztásra kerülhet.

Alábbi oldalon van néhány ötlet a hideg időben történő felkészüléshez, amit érdemes megfontolni:

<https://www.alpecycling.com/en/training/10-ways-to-stay-warm-on-colder-rides/>

BEHARANGOZÓ

2025. szeptember 18–20.

Helyszín: Eger, Szent István Hotel

Szervező: MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT, MAGYAR GEOFIZIKUSOK EGYESÜLETE

Örömmel jelentjük be, hogy a **Földtani és Geofizikai Vándorgyűlést** 2025-ben a hagyományoknak megfelelően ismét megrendezi a **Magyarhoni Földtani Társulat** és a **Magyar Geofizikusok Egyesülete**.

A három évente megrendezésre kerülő rendezvény fő témája idén a **kritikus nyers-anyagok**. Ezek kutatásával, potenciáljával, bányászatával, felhasználásával, kapcsolódó környezetföldtani kérdésekkel, nemzetközi és hazai szabályozási folyamatokkal kapcsolatos előadásokat várunk.

A Vándorgyűlésen a tudományos eredmények előadása mellett kiállítási és bemutató-kozási lehetőséget kínálunk cégek részére.

A további részletekkel a konferencia körlevelében fogunk jelentkezni, valamint a folyamatosan frissülő <https://foldtan.hu/hu/vandorgyules2025> honlapon.

PÁLYÁZATOK

Örömmel adunk hírt arról, hogy a Magyarhoni Földtani Társulat a **Kulturális és Innovációs Minisztérium**, mint támogató által a **Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal**, mint kezelő szerv **Mecenatúra pályázatának** 3. alprogramján (Tudományos eredmények népszerűsítése) pályázatán sikeresen szerepelt. 133 pályázatot küldtek be, melyek közül 59 nyert el támogatást. A támogatott projektek közt több földtudományi vonatkozású is van. BODOR Emese Réka: Földtudományok a mindennapokban (Magyarhoni Földtani Társulat) című pályázata **17 248 000 Ft támogatásban részesült**. A pályázat befogadó intézménye és megvalósítója is a Magyarhoni Földtani Társulat, vezető kutatója az MFT ügyvezetője. A pályázat célja online ismeretterjesztés, így megújul a jövő évben társulatunk honlapja, és ismeret-terjesztő kisfilmeket és beszélgetéseket készítünk. Az elkészülő alkotásokról körlevél formájában és hírleveleinkben is hírt adunk majd.

EURÓPAI UNIÓS HÍREINK

CEEGS PROJEKT

A CEEGS projekthez kötődően kisfilm készítési felhívást teszünk közzé. A kisfilmek lehetséges témái:

CO₂-visszasajtolás

A CEEGS projekt hogyan járul hozzá a fenntartható jövőhöz.

Pályaműveket 12 éves kortól várunk. Pályázni egyénileg és csoportban is lehetséges.

Részletek a projekt honlapján: <https://ceegsproject.eu/2024/11/27/ceegs-video-contest/>

A magyar pályaműveket kérjük, hogy küldjék el a magyarhoni1848@gmail.com e-mail címre is. A legjobban sikerült hazai pályaművet a Magyarhoni Földtani Társulat különdíjban részesíti.

CRM-GEOTHERMAL PROJEKT

Szakcikk jelent meg:

Társulatunk vezetőségi tagja, Szanyi János a projekthez köthető publikációt jeletetett meg.

Szanyi, J.; Rybach, L.; Abdulhaq, H. A. 2023: Geothermal Energy and its Potential for Critical Metal Extraction. – A Review. *Energies* 2023, 16, 7168.

<https://doi.org/10.3390/en16207168>

A publikáció teljes terjedelmében ingyenesen olvasható online az alábbi honlapon:

<https://www.mdpi.com/1996-1073/16/20/7168>

Webinárium

A projekthez kötődően webináriumot is tartottak, melyet már el lehet érní youtube csatornán, felvételről is.

<https://crm-geothermal.eu/2024/03/18/webinar-recordings-now-online/>

Európai Unió felmérésben veszünk részt

CRM-Geothermal projekt: felmérés a bányászati és geotermikus projektek társadalmi támogatásáról/ellenállásáról címmel online kérdőívet készített.

A kérdőív laikusoknak szól főként, így kérjük kedves tagtársainkat, hogy terjesszék ismeretségi körükben. A kérdőív magyar nyelven is elérhető:

<https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CRMGeothermalpublicsurvey-Hungarian>

Beszámoló az EFG 2024. november 20–23 közötti brüsszeli tanácsüléséről

A rendezvény fő színhelye, rendhagyó módon, az Európa Parlament tanácsterme volt, témája: „Geológia a biztonságos és fenntartható Európáért” (Geology for a Safe, Secure and Sustainable Europe).

November 21-én három magas szintű kerekasztal-beszélgetés zajlott, amelyeken az Európai Parlament képviselői, az Európai Bizottság képviselői és a geotudományok vezető szakemberei vettek részt, hogy megtárgyalják a geológia meghatározó szerepét az európai zöld megállapodás és a kapcsolódó kulcsfontosságú szakpolitikák előmozdításában, beleértve a kritikus nyersanyagokról szóló törvényt (CRMA), a nettó zéró iparági törvényt (NZIA), a talajegészségügyről szóló törvényjavaslatot és a vállalati fenntarthatósági jelentéstételi irányelvet (CSRD).

November 22-én az EFG tagnemzeti szövetségei elmúlt évi programjaikat és jövő évi rendezvényeiket ismertetve, hogy a politikusok többet megtudjanak az EFG-ről és tag-jairól. Általános megállapítás, hogy a nemzeti szervezetek tagsága öregszik, szükséges a széleskörű oktatás és tájékoztatás, már elemi iskolától kezdve.

November 23-án szavazások eredményeit ismertették, immár a Belga Földtani Intézet székhelyén. Ezek alapján David GOVONI marad az EFG elnöke a következő ciklusra, és ideiglenesen fél évig, Anita STEIN fogja betölteni az EFG ügyvezető igazgatói (Executive director) feladatát. Továbbá megszavaztuk az EFG új alapszabályát (EFG Statutes), amire a belga társasági törvény változása miatt volt szükség.

Magyarhoni Földtani Társulat Hírlevelét szerkesztette:

Dr. PIROS Olga

A megjelentetni kívánt anyagokat kérjük e-mailen, word formátumban küldjék el az alábbi címre:

magyarhoni1848@gmail.com

A küldött anyagokat minden esetben visszaigazoljuk, az igazolás elmaradása esetén kérjük, szíveskedjék a kapcsolatot más módon is felvenni!

Magyarhoni Földtani Társulat

H-1015 Budapest, Csalogány u. 12. 1. em. 1.

Tel/Fax: 201-9129

e-mail: magyarhoni1848@gmail.com

Félfogadás: hétfő, szerda 8.00–17.30

az ettől eltérő időpontú érkezést kérjük, előre jelezzék!